

Sygn. akt I S 77/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2017r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: SSA Piotr Wójtowicz

Sędziowie: SA Elżbieta Karpeta

SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, w dniu 8 listopada 2017 r.,

w Katowicach

sprawy ze skargi A. D.

z udziałem Skarbu Państwa-Prezesa Sądu Okręgowego w K.

o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie Sądu Okręgowego w K. sygn. akt III Ca 1189/16 z wniosku A. D. przy udziale R. T. o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego

postanawia:

- 1) stwierdzić, że w prowadzonym przez Sąd Okręgowy w K. postępowaniu w sprawie III Ca 1189/16 nastąpiła przewlekłość postępowania;
- 2) przyznać skarżącej od Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w K. kwotę 2.000 (dwa tysiące) złotych;
- 3) oddalić skargę w pozostałym zakresie;
- 4) zwrócić skarżącej opłatę sądową w kwocie 200 (dwieście) złotych.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Piotr Wójtowicz SSA Elżbieta Karpeta

Sygn. akt I S 77/17

UZASADNIENIE

Skarżąca A. D. domagała się stwierdzenia, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w K. w sprawie o sygnaturze akt III Ca 1189/16, doszło do naruszenia jej prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki i żądała zasądzenia na swoją rzecz sumy pieniężnej w wysokości 20 000 złotych.

Sąd Apelacyjny ustalił, że postanowieniem z dnia 13 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy w Sosnowcu oddalił wniosek A. D. o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego. Wnioskodawczyni wniosła od tego postanowienia apelację w dniu 29 września 2016 r., która po uzupełnieniu braków formalnych, została w dniu 24 listopada 2016 r. doręczona uczestnikowi, a następnie wraz z aktami przedstawiona Sądowi Okręgowemu w K. dnia 5 grudnia 2016 r. Po zarejestrowaniu w repertorium Ca wpływu akt, nie zostały podjęte czynności aż do dnia 10 września 2017 r., kiedy to wyznaczono sędziego referenta oraz termin rozprawy apelacyjnej – na dzień 10 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1259), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (przewlekłość postępowania). Oceny, czy doszło do przewlekłości postępowania w jego toku dokonuje się zgodnie z kryteriami wskazanymi w ust. 2 powołanego przepisu. W szczególności sąd rozpoznający skargę ocenia terminowość i prawidłowość czynności podjętych w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, a przewlekłość postępowania ma miejsce, gdy doszło do nadmiernej (rażącej) zwłoki, która nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy.

Jak wynika z opisu podejmowanych czynności, Sąd Okręgowy dopiero po ponad 10 miesiącach od zarejestrowania sprawy (5.12.2016 r.), bo w dniu 10 września 2017 r. wyznaczył termin rozprawy apelacyjnej, a jednocześnie z akt nie wynika aby wcześniej podjął czynności sprawdzające terminowość apelacji i możliwość skierowania jej na rozprawę. Termin ten został zresztą wyznaczony na styczeń 2018 r., a więc po upływie ponad roku od chwili wpływu sprawy z apelacją.

Okres oczekiwania na termin rozprawy apelacyjnej wynoszący 12 miesięcy nie spełnia zaś wymogu sprawności postępowania jakiej strony mają prawo oczekiwać od organu powołanego do rozstrzygnięcia sprawy, od której zależą dalsze ich istotne sprawy, w związku z czym spoczywanie sprawy przez okres wynoszący rok, znacząco przekracza termin konieczny do jej rozpoznania, a to uzasadnia stwierdzenie, że w postępowaniu Sądu Okręgowego w K. w sprawie oznaczonej sygnaturą III Ca 1189/16, doszło obiektywnie do przewlekłości postępowania w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t. j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1259 ze zm.).

Podkreślić przy tym należy, że samemu Sądowi Okręgowemu ani jego funkcjonariuszom za ten stan rzeczy odpowiedzialności przypisać nie można, gdyż – co jest wiadome Sądowi Apelacyjnemu z urzędu – skierowanie sprawy na rozprawę nastąpiło zgodnie z kolejnością wpływu, a na wcześniejsze terminy kierowane być musiały te sprawy, które do Wydziału III Odwoławczego wpłynęły wcześniej. W świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Sądu Najwyższego strona nie może jednak ponosić negatywnych konsekwencji zaniedbań Państwa w stworzeniu sądom warunków do rozpoznawania spraw w rozsądnym terminie. Z punktu widzenia strony jest zatem bez znaczenia, że całość kadry sędziowskiej, w tym w Wydziale III Odwoławczym Sądu Okręgowego w K., jest zbyt szczupła, by podolać spoczywającym na niej obowiązkom i by w pożądanym, właśnie rozsądnym terminie podjąć czynności procesowe adekwatne do stanu sprawy, co bez wątplenia spowodowane jest swoistym „zamrożeniem” wielu etatów orzeczniczych przez Ministra Sprawiedliwości i nieogłaszaniem wolnych stanowisk w celu ich obsadzenia, czy skierowaniem licznych sędziów do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Ponieważ ze względu na rozwiązania przyjęte przez ustawodawcę w powołanej ustawie, jest obojętnym, że przyczyn nierozpoznania wniesionej przez skarżącą apelacji upatrywać należy w okolicznościach nie obciążających Sądu Okręgowego, a zależnych wyłącznie od władzy wykonawczej, brak jest również możliwości obciążenia skutkami finansowymi tej przewlekłości organu władzy wykonawczej, którego działania w istocie do tego się przyczyniły, gdyż ustawa wyraźnie stanowi, że skutki te ponosi właściwy sąd jako jednostka budżetowa.

Nie było przy tym potrzeby wydawania w oparciu o art. 12 ust. 3 powołanej ustawy polecenia podjęcia określonych czynności w wyznaczonym terminie, skoro czynności te, polegające na skierowaniu sprawy na rozprawę zostały już podjęte.

Sąd Apelacyjny, z wskazanych wyżej względów, na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 oraz art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym

prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, orzekł jak w sentencji.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Piotr Wójtowicz SSA Elżbieta Karpeta